

ویژگیهای یاران خاص امام زمان(ع)

معمالذ بوسفیان

عضو هیئت علمی پژوهشکده تحقیقات اسلامی

چکیده

ریشه‌کنی ستم و درهم کوبیده شدن پایه‌های کفر و استکبار و شرک و نفاق در صحنه عالم و تحقق آرمان حاکمیت توحید و عدالت در جهان، افزون بر وجود رهبری شنایسته و معصوم، قانونی جامع و جهان شمول و فراهم آمدن زمینه‌ها و شرایط لازم، به وجود یارانی زبده، کاردان و لایق و پایه رکاب وابسته است؛ یارانی که قابلیت‌هایی در حد مطلوب و ایده‌آل داشته باشند تا بتوانند منویات رهبر و مقتدایشان را در کسره کیتی جامه عمل بپوشند.

مقاله حاضر با عنوان «ویژگیهای یاران خاص امام زمان(ع)» نوشتاری است درباره یاران حضرت مهدی(ع)، ماهیت یاران خاص و خصوصیات آنان. از این رو، پس از ذکر مقدمه‌ای کوتاه، یاران حضرت، ستاد فرماندهی حکومت جهانی و ماهیت یاران خاص مورد بحث قرار گرفته است. پس از آن ویژگیهای آنان بررسی شده و در پایان نکاتی به صورت نتیجه ارائه گردیده است.

واژه‌های کلیدی: حضرت مهدی(ع)، یاران حضرت مهدی(ع)، یاران خاص امام زمان(ع)، ویژگیهای یاران خاص حضرت مهدی(ع)

بشر هنوز تابش خورشید فروزانش را به انتظار نشسته است و دیری نمی‌باید که لحظه انتظار به سر آید و عطر دل‌انگیز ظهورش، زندگی بشر را بهاری کند و سرسبزی و خرمی و طراوت و نشاط را به انسانها هدیه دهد.

وقتی حضرت مهدی (ع) بیاید حاکمیت و نظام سیاسی جهان را دگرگون می‌سازد. ظلم و استکبار، کفر و شرک و نفاق را ریشه کن می‌کند. آیین محمدی (ص) را در جهان مستقر می‌نماید و همه عالم را زیر پرچم توحید، به سعادت می‌رساند. امنیت جهانی برقرار می‌سازد، اقتصاد جهانی را متحول می‌کند. زمینی در جهان نمی‌ماند مگر اینکه سرسبز و خرم می‌شود و خیر و برکت از همه جا می‌بارد.

علم و فرهنگ مردم جهان را دگرگون می‌سازد. فتاوری از تباطات به درجه‌ای می‌رسد که زمین زیر پای مردم طی می‌شود و درهای جهان به رویشان باز می‌گردد....

بدیهی است که پیروزی حق بر باطل و ایجاد این همه تحولات بنیادین همه‌اش با کرامت و معجزه صورت نمی‌گیرد، بلکه علاوه بر رهبری و مدیریتی معصوم و برنامه‌ای جامع و جهان‌شمول، کادر اجرایی بسیار کاردان و لایق و توانمندی لازم است تا بتوان چنین تحولی در سطح جهان ایجاد کرد و به تعبیر امام علی (ع) «أَفْلَحَ مَنْ نَهَضَ بِجَنَاحٍ»^۱ پیروزمند کسی است که یار و یاور داشته باشد.

در این مقاله، به اجمال خصال یاوران حضرت مهدی (عج) توصیف می‌گردد.

یاران حضرت مهدی (ع)

یاران امام زمان (ع) چند دسته‌اند. دسته‌ای از آنان، یاران خاص و ستاد فرماندهی آن حضرت هستند که تعدادشان ۳۱۳ نفر است و همانها هستند که قرآن کریم در آیه ۸ سوره هود از آنان به عنوان «امت معدوده» یاد می‌کند.

هرگاه زمان ظهور برسد، خداوند این افراد را در اندک زمانی در مکه ظاهر می‌کند و بدون حضور ایشان قیام مهدی (ع) شروع نمی‌شود.

دسته دوم از یاران حضرت که پس از جمع آمدن پرچمداران و ستاد فرماندهی به یاری ایشان می‌آیند طبق روایات ۱۰ یا ۱۲ هزار نفرند. وقتی این حلقه کامل شد، حرکت و قیام، آغاز می‌شود.

حلقه سوم از یاران، مؤمنانی هستند که پس از شروع قیام به آنان می‌پیوندند و لحظه به لحظه بر تعداد آنان افزوده می‌شود.

۱. ماهیت یاران خاص

یاران خاص حضرت مهدی (ع) چه ماهیتی دارند؟ چه کسانی‌اند؟ مشخصات آنان چیست؟ و...

طبق روایات، مشخصات ظاهری یاران خاص امام زمان (ع)؛ اسم، نسب، شغل، زبان و القاب آنان در صحیفه‌ای ثبت شده و نزد حضرت موجود است^۲:

امام جواد (ع) به نقل از پدران بزرگوارش می‌فرماید:

همراه قائم (ع) صحیفه مهر شده‌ای هست که اسامی یارانش همراه با ویژگیها، شهر، زینت و کنیه‌هایشان در آن نوشته شده است.^۳

تعداد یاران خاص ۳۱۳ نفر به تعداد اصحاب بدر و اصحاب حضرت طالوت ذکر شده‌اند، هنگامی که حضرت قیام می‌کند به دور او گرد می‌آیند. «إِذَا قَامَ تَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَصْحَابُهُ عَلَىٰ عِدَّةِ أَهْلِ بَدْرٍ وَأَصْحَابِ طَالُوتَ، وَهُمْ ثَلَاثِمِائَةٍ وَثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا...»^۴

خداوند این افراد را از دورترین شهرهای دنیا برای یاری حضرت گرد می‌آورد.^۵

در برخی روایات اسامی شهرهایشان نیز ذکر شده است. امام باقر (ع) می‌فرماید:

سیصد و اندی نفر، به تعداد اهل بدر (۳۱۳ نفر) در میان رکن و مقام با قائم (ع) بیعت می‌کنند که نجای مصر، ابدال شام و اخیار از اهل عراق در میان آنهاست.^۶

در روایتی دیگر آمده که: پنجاه نفرشان اهل کوفه‌اند و بقیه از اطراف و اکناف جهان، که

همدیگر را نمی‌شناسند و بدون وعده قبلی گرد آمده‌اند.^۷

در روایات از یاران خاص حضرت با عناوین زیر یاد شده است: «رجال الهیون»،

«رجال مسومه»، «اصحاب الالویه»، «امراء»، «وزراء»، «خیر الامه»، «ذخر الله»، «نقباء»،

«خواص»، «اولی قوه»، «حکام الله فی ارضه علی خلقه»، «الحکام علی الناس» و...

رسول خدا (ص) می‌فرماید:

او را در طالقان گنجهایی است که از طلا و نقره نیست، بلکه اسبهایی است بسیار زیبا و

مردانی کاردان و کارساز «وَلَهُ بِالطَّالِقَانِ كُنُوزٌ لَا ذَهَبَ وَلَا فِضَّةَ، إِلَّا خَيْولٌ مُطَهَّمَةٌ، وَ

رِجَالٌ مُسَوَّمَةٌ...»^۸

امام علی (ع) می‌فرماید:

گروهی از مردان الهی دور او گرد می‌آیند، دعوتش را بر پای می‌دارند و یاری‌اش می‌کنند. آنها وزیران او هستند که سنگینی مسائل کشوری را بر عهده می‌گیرند و او را در مسئولیت بزرگی که خداوند به عهده‌اش گذاشته، یاری می‌کنند «وَلَهُ رِجَالٌ إِهْتَبُونِ يَقِيمُونَ دَعْوَتَهُ وَ يَنْصُرُونَهُ، هُمُ الْوُزَرَاءُ لَهُ، يَتَحَمَّلُونَ أَثْقَالَ الْمُلْكَةِ عَنْهُ، وَ يُعِينُونَهُ عَلَى مَا قَلَّدَهُ اللَّهُ».^۹

امام صادق (ع) می‌فرماید:

آنها فرماندهان، قاضیان، حاکمان شرع و فقیهان دین‌اند «وَهُمُ النَّجَبَاءُ وَ الْقَضَاءُ وَ الْحُكَّامُ وَ الْفُقَهَاءُ فِي الدِّينِ...»^{۱۰}

آنان پرچمدارانی‌اند که از جانب خدا در روی زمین بر بندگان او حکومت می‌کنند؛ «هُمُ أَصْحَابُ الْأَلْوِيَّةِ، وَ هُمُ حُكَّامُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ عَلَى خَلْقِهِ»^{۱۱}
بر اساس روایتی دیگر:

آنان بهترین امت‌اند که با نیکان اهل بیت همراه هستند «أُولَئِكَ هُمُ خِيَارُ الْأُمَّةِ مَعَ آبِرَارِ الْبِعْتَرَةِ...»^{۱۲}

بر اساس بعضی روایات پنجاه نفر از این افراد را زنان تشکیل می‌دهند.^{۱۳}
خلاصه کلام اینکه تدبیر در روایات یاد شده معلوم می‌کند که آنان افرادی معمولی نیستند. بلکه مردانی الهی و نیروهای زبده، لایق و کاردان، بطانه و اصحاب سرّ امام زمان (ع) هستند.

۲. مأموریت یاران خاص

از جمله اموری که در شناسایی هر چه بیشتر ماهیت یاران خاص امام زمان (ع) به ما کمک می‌کند، بررسی روایاتی است که به تبیین مأموریت آنان در حکومت جهانی حضرت مهدی (ع) پرداخته‌اند. برخی از این مأموریتها به قرار زیر هستند:

۱- ۲. جنگ با مستمگران

اولین مأموریت یاران حضرت، جنگی تمام عیار با مستکبران عالم است که در آغاز انقلاب بزرگ حضرت، در رأس همه کارهای قرار دارد. یاران خاص مهدی (ع) در این جنگ، در بعد اندیشه تئوریهی انقلاب و در بُعد عمل، سربازانی شجاع و فداکار در رکاب امام زمان (ع) و گوش به فرمان آن حضرت هستند. وقتی حلقه یاران پس از ۳۱۳ نفر کامل شد

قیام شروع می‌شود و با ستمگران جهان در می‌افتند و آنان را قلع و قمع می‌کنند؛ به گونه‌ای که خدا خشنود شود.

امام باقر (ع) می‌فرماید:

قائم آل محمد (ع) شباهتهایی با پنج تن از پیامبران دارد... اما شباهت او به جدّ خود (پیامبر اکرم (ص)) قیام با شمشیر است و کشتن دشمنان خدا و پیامبر، و نیز جباران و سرکشان. او با (نیروی) شمشیر و (نیروی) ترس، (که در دل جباران افکنده می‌شود) مدد می‌گردد. ۱۴
امام جواد (ع) می‌فرماید:

آنگاه که عدد (مورد نظر یاران حضرت) یعنی ده هزار نفر کامل شد، به اذن خدای بزرگ قیام می‌کند و بی‌درنگ به کشتار دشمنان خدا (و دین خدا) دست می‌یازد، تا خدای بزرگ خشنود گردد. ۱۵

خداوند به دست اینان طاغوتها و جباران را نابود می‌سازد و آنان را بر شرق و غرب عالم مسلط می‌کند. امام باقر (ع) می‌فرماید:

گویی که یاران قائم (ع) را می‌بینم که بر خاور و باختر گیتی مسلط شده‌اند و هیچ چیز نیست مگر آنکه از آنان فرمان می‌برد. ۱۶

۲-۲. مبارزه با انحرافها، تحریفها و برداشتهای نادرست از دین

دومین مأموریت یاران خاص امام زمان (ع) در آغاز انقلاب، مبارزه کردن با انحرافها، تحریفها و برداشتهای نادرست از دین و مذهب است. عوامل اصلی این انحرافات سه دسته صاحبان زر (سرمایه‌داران و اشراف)، صاحبان زور (حکومت‌های غیر اسلامی و به ظاهر اسلامی) و صاحبان تزویر (روحانیون وابسته و دنیاپرست و جیره‌خوار حکومتها و طبقات اشراف) هستند؛ در واقع صاحبان زر و زور تحریفها، برداشتهای تفسیرهای غلط را سفارش می‌دهند و صاحبان تزویر آن را اجرایی و عملیاتی می‌کنند.

امام صادق (ع) می‌فرماید:

آزاری که قائم (ع) به هنگام قیام خویش، از جاهلان آخرالزمان می‌بیند، به مراتب سخت‌تر است از آن همه آزار که پیامبر (ص) از مردم جاهلیت دید. راوی می‌گوید:

این چگونه می‌شود؟ امام فرمود: پیامبر به میان مردم آمد در حالی که آنها سنگ و صخره و چوب و تخته‌های تراشیده (بت‌های چوبی) را می‌پرستیدند، ولی قائم ماکه قیام کند مردمان همه از کتاب خدا برای او دلیل می‌آورند و آیه‌های قرآن را تاویل و توجیه می‌کنند! ۱۷

همچنین می‌فرماید:

امام قائم در جنگ خویش (با مخالفان) به دشواریهایی بر می‌خورد که پیامبر برخوردار نکرد؛ زیرا پیامبر آمد و مردم بت‌های سنگی و چوب‌های تراشیده شده را می‌پرستیدند (و گرفتار تعالیم انحرافی نبودند)، لیکن قائم (در هنگام قیام خویش) با مردمی روبه‌رو می‌شود که رویاروی او می‌ایستند و آیه‌های کتاب خدا را در برابر او به نظر خود تأویل می‌کنند و در همین راستا با او به نبرد بر می‌خیزند!^{۱۸}

مأموریت یاران خاص حضرت در اینجا عبارت است از افشای خطوط انحرافی و جریان‌های فکری منحرف، پاس‌خگویی منطقی و مستدل، روش‌نگری و تبیین درست آموزهای دینی و نیز جنگیدن با کسانی که دست از افکار و اندیشه‌های نادرست خویش بر نمی‌دارند و حق خالص و اسلام ناب را نمی‌پذیرند.

یاران خاص مهدی (ع) در یرتو تعالیم امام خویش، به شناختی دست می‌یابند که هیچ اشتباه و انحرافی در آن وجود ندارد. آنان راه و روش دین خدا و امام عظیم‌الشأن خویش را به طور یکدست، یکسان و منسجم برای توده‌های ناآگاه تبیین می‌کنند و به طور هماهنگ به نشر تعالیم ناب اسلامی می‌پردازند. اینان علاوه بر توانمندیهای مدیریتی قابل توجه، در دین‌شناسی و مسائل مربوط به اسلام تخصص دارند و از فقیهان و اسلام‌شناسان راستین هستند.

امام صادق (ع) می‌فرماید:

آن گروه که قائم هنگام قیام خویش با او کار می‌کنند، نجیبان، قاضیان، حاکمان شرع، فقیهان و دین‌شناسانی هستند که (برکت و) مسحة الهی یافته‌اند؛ به گونه‌ای که هیچ حکمی بر آنان اشتباه نمی‌شود.^{۱۹}

۳-۳. عمران و آبادی کشورها و برقراری عدالت

مأموریت دیگر یاران خاص این است که پس از اقتدار یافتن حضرت مهدی (ع)، مسئولیت اداره کشورها را از جانب ایشان بر عهده می‌گیرند و هر کدام عازم منطقه‌ای می‌شوند و پایه‌های مستحکم بنای رفیع حکومت جهانی مهدوی را بنا می‌نهند و به عمران و آبادی کشورها می‌پردازند و عدالت اسلامی را برقرار می‌سازند.

هنگامی که قائم (ع) قیام کند برای هر کشوری از کشورهای جهان فرمانروایی بر می‌گزیند و به او می‌فرماید: دستورالعمل تو در کف دست تو است، هرگاه حادثه‌ای

بر توری دهد که حکم آن رانمی فهمی و طرز داوری در آن رانمی دانی، به کف دستت بنگر، هر چه در آن منعکس باشد بر اساس آن عمل کن؛ «إِذَا قَامَ الْقَائِمُ بَعَثَ فِي أَقَالِمِ الْأَرْضِ، فِي كُلِّ إِقْلِيمٍ رَجُلًا ثُمَّ يَقُولُ لَهُ: عَهْدُكَ فِي كَفِّكَ، فَإِذَا وَرَدَ عَلَيْكَ مَالًا تَهْتَمُّهُ وَلَا تَعْرِفَ الْقَضَاءَ فِيهِ، فَانظُرْ إِلَى كَفِّكَ وَاعْمَلْ بِمَا فِيهَا».^{۲۰}

امام صادق (ع) می فرماید:

حضرت مهدی (ع) یارانش را در همه شهرها می پراکند و به آنها دستور می دهد که عدل و احسان را شیوه خود سازند. حضرت، آنان را فرمانروایان کشورهای جهان می گرداند و به آنها فرمان می دهد که شهرها را آباد سازند: «يُقَرِّقُ الْمَهْدِيُّ أَصْحَابَهُ فِي جَمِيعِ الْبُلْدَانِ، وَيَأْمُرُهُمُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ، وَيَجْعَلُهُمْ حُكَّامًا فِي الْأَقَالِمِ، وَيَأْمُرُهُمُ بِعِمْرَانِ الْمَدِينِ».^{۲۱}

همان حضرت می فرماید:

حضرت، والیان خود را به شهرها می فرستد و دستور می دهد که عدالت را در میان مردم پیاده کنند «يبعث الى امرائه بسائر الامصار بالعدل بين الناس».^{۲۲}

بدون تردید تدبیر در این مأموریت ها که در روایات تبیین شده اند، ماهیت یاران خاص و کابینه دولت حضرت مهدی (ع) را روشن تر می سازد. معلوم می شود که آن حضرت بهترینها را برای اداره جهان بر می گزیند و ستونهای مستحکم بنای رفیع حکومت جهانی را بر آن استوار می سازد و این تعداد به تعبیر رسول اکرم (ص) خالص ترین و برترین وزیران حضرت مهدی (ع) هستند: «وَرَزَاءُ الْمَهْدِيِّ... وَهُمْ أَخْلَصُ الْوُزَرَاءِ وَأَفْضَلُ الْوُزَرَاءِ»^{۲۳} و کسانی اند که قدرت اجرایی فوق العاده ای دارند و می توانند مملکتی را اداره کنند.

۳. ویژگیهای یاران خاص امام زمان (ع)

اینک با توجه به روایاتی که درباره یاران خاص حضرت، ماهیت و مأموریت آنان گذشت، می توان گمانه زنی زد که هسته مرکزی و ستاد فرماندهی تشکیلات حکومت جهانی مهدی (ع) باید چگونه و دارای چه خصوصیات باشند. ولی در عین حال برای بهره گیری بیشتر از روایات معصومین (ع)، روایاتی را که درباره تبیین ویژگیهای یاران خاص امام زمان (ع) وارد شده، دست مایه خود قرار می دهیم.

این ویژگیها را بر اساس روایات در سه محور کلی می توان مورد بررسی قرار داد.

۱-۳. ویژگیهای ظاهری

در باره‌ای از روایات، ویژگیهای ظاهری یاران خاص حضرت مهدی (ع) بیان شده است. مانند روایاتی که دربارهٔ مشخصات ظاهری آنان از قبیل اسامی آنان و شهرهای آنان و غیر آن وارد شده که برخی از آنان پیش از این ذکر شد.

بعضی روایات دربارهٔ خصوصیات ظاهری آنان، روایاتی است که محدودهٔ سنی آنها را بیان کرده و بیشتر آنها را جوان معرفی می‌کنند. به عنوان نمونه، امام باقر (ع) می‌فرماید:

یاران قائم همه جوان‌اند و پیرمرد در میان آنان نیست مگر مانند سرمه در چشم و نمک در غذا، و کم‌ترین چیز در غذای آنان است «أَصْحَابُ الْقَائِمِ شَبَابٌ لَا كَهَوْلَ فِيهِمْ، إِلَّا مِثْلُ الْكُحْلِ فِي الْعَيْنِ وَ الْمِلْحِ فِي الرَّأْسِ، وَ أَقَلُّ الرَّأْسِ الْمِلْحُ»^{۲۴}

بعضی دیگر از روایات به رنگ، قد و اندازه، زیبایی و لباس پرداخته می‌فرماید:

همه آنها یک رنگ و هم اندازه‌اند، جمال و لباسهایشان یکسان است «... وَ الرَّيُّ وَاجِدٌ، وَ الْقَدُّ وَاجِدٌ، وَ الْجَمَالُ وَاجِدٌ، وَ اللَّيْبَاسُ وَاجِدٌ...»^{۲۵}

برخی دیگر از روایات نیز چنان که گذشت به جنسیت تعدادی از یاران خاص پرداخته و ذکر می‌کند پنجاه نفر زن همراه آنان است.^{۲۶}

پاره‌ای دیگر از روایات به قدرت بدنی آنان پرداخته، می‌فرماید:

چون امر ظهور حضرت واقع شد، به هر انسان [از یاوران ایشان] نیروی چهل مرد داده می‌شود «أَنَّهُ لَوْ قَدْ كَانَ ذَلِكَ، أُعْطِيَ الرَّجُلُ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا...»^{۲۷}

یا می‌فرماید:

همانا به یک نفر از آنان نیروی چهل مرد داده می‌شود و دل او از قطعهٔ فولاد سخت‌تر می‌شود، اگر به کوههای آهن روی آورد آنها را قطعه قطعه می‌کند.^{۲۸}

۲-۳. ویژگیهای نفسانی

روایات متعددی به تبیین ویژگیهای معنوی و نفسانی یاران خاص امام زمان (ع) پرداخته‌اند. خصوصیات مانند علم و معرفت، ایمان، خشیت الهی، طهارت و تقوا، زهد، بینش و بصیرت، عبادت و بندگی، توجه به خدا، دعا و ذکر و نیایش و استغفار، شب زنده‌داری، شرح صدر، صبر و شکیب و غیر اینها برخی از خصلتهای معنوی و نفسانی یاران خاص حضرت مهدی هستند که در روایات به آنان اشاره شده است و ما در اینجا به ذکر بعضی از آنها بسنده

می‌کنیم.

یک. ایمان: در نظام حکومت جهانی حضرت مهدی (ع) عنصری که بیش از دیگر عناصر اهمیت دارد و می‌تواند مثل کلیدی قفل‌های بسته را در همه موارد و مسایل باز کند، عبارت است از ایمانی عمیق و استوار که هم همت را بر می‌انگیزد، هم بازوان و گام‌ها را محکم می‌کند و هم دل‌ها را استحکام می‌بخشد؛ به گونه‌ای که حوادث دنیا نمی‌تواند هیچ تزلزلی در آنها ایجاد کند. دل‌های کارگزاران حکومت مهدوی (ع) با چنین ایمانی استوار مستحکم است. آن حضرت، مؤمن‌ترین افراد را برای حکومت جهانی‌اش برگزیده است.

گاهی از این ویژگی در روایات به صراحت یاد شده و به عنوان مؤمنان حقیقی مورد ستایش قرار گرفته است. چنان که امام باقر (ع) می‌فرماید:

بدانید که آنها مؤمنان حقیقی‌اند «أَلَا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا...»^{۲۹}

بر این اساس یاران خاص حضرت از تمام اوصافی که در قرآن کریم برای «مؤمنان حقیقی» بیان شده، برخوردار خواهند بود.

گاهی از آنان به عنوان موحّدان واقعی یاد شده است که به توحید ناب دست یافته‌اند «فَهُمُ الَّذِينَ وَحَّدُوا اللَّهَ حَقَّ تَوْحِيدِهِ».^{۳۰}

گاهی نیز در قالب تشبیه و مانند آن از این ویژگی یاد شده است مانند این گفتار امام صادق (ع) که می‌فرماید:

آن (گنجینه‌ها) مردانی هستند که دل‌هایشان مانند پاره‌های آهن است، هیچ‌گونه تردیدی در آنها راه ندارد، در اعتقادشان به خدا از صخره و سنگ محکم‌ترند «... هِيَ رِجَالٌ كَأَنَّ قُلُوبَهُمْ زُبُرُ الْحَدِيدِ، لَا يَشُوبُهَا شَكٌّ، فِي ذَاتِ اللَّهِ أَشَدُّ مِنْ الْحَجَرِ...»^{۳۱}

در بعضی روایات نیز بر قوت جسمانی یاران خاص اشاره شده و در ضمن آن قوت ایمان هر کدام از آنان از پاره‌های آهن محکم‌تر دانسته شده است مانند روایتی که می‌گوید: به هر کدام، توانایی چهل نفر داده شده و دلی مستحکم‌تر از پاره‌های آهن دارد.^{۳۲}

بدیهی است که همین قوت ایمان است که در میدان عمل، قدرت مدیریت و فرماندهی را پدید می‌آورد؛ ایمان به خدا، ایمان به راه، هدف و آرمان حاکمیت جهانی توحید و عدالت، احساس فداکاری در راه هدف و خویش‌ن را جزو حزب الله و جندالله دانستن؛ اینهاست که گروهی اندک را در صحنه مبارزه با کفر و استکبار جهانی پیروز می‌کند «كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ».^{۳۳}

دو. طهارت و تقوا: یک رکن مدیریت ایده آل، حفظ طهارت و تقوا، پاکیزگی در عمل و اجتناب از هر گونه اختلاط با اهداف غیر مشروع یا اهداف غیر مقبول و غیر اخلاقی است. مدیر خوب، مدیری است که هر کاری را بر عهده می‌گیرد، آن را با رعایت اصول اخلاقی صحیح انجام دهد.

یاران خاص مهدی (ع) به جهت برخورداری از طینتی پاک و طهارت و تقوایی ستودنی از انواع فساد که حکومتها دچار آن می‌شوند، مبرا هستند. فساد مالی، فساد کاری، قرارهای نامشروع و ناموجه در زمینه‌های مسایل کاری، جاذبه‌های دنیایی دل‌آنان را نمی‌لرزاند و تأثیری در آنان ندارد. آنها بر اصول خود پای‌بندند و پای خود را از مسیری که برایشان ترسیم شده، ذره‌ای کج نمی‌گذارند.

امام حسن عسکری (ع) این ویژگی یاران خاص مهدی (ع) را این گونه بیان می‌کند:
 خداوند آنها را با پاکی نطفه و پاکیزگی سرشت، پاک و پاکیزه نموده است، دلهايشان از آلودگی نفاق پیراسته، قلبهايشان از تیرگی اختلاف پاکیزه، روح و روانشان برای پذیرش احکام دین آماده... به آیین حق گرویده و در راه اهل حق گام سپرده‌اند «بِرَأَاهُمْ اللَّهُ فِي طَهَارَةِ الْوَلَادَةِ وَ نَفَاسَةِ التَّرْبِيَةِ، مُقَدَّسَةً قُلُوبُهُمْ مِنْ دَنَسِ الْبَغَايِ، مُهَدَّبَةً أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ رِجْسِ الشِّفَاقِ، لَيْسَتْ عَزَائِكُهُمْ لِلدِّينِ... يَدْبُرُونَ بِدِينِ الْحَقِّ وَ أَهْلِهِ...»^{۳۴}
 امام صادق (ع) نیز می‌فرماید:

خداوند با دست قدرت خود بر شکم و پشت آنها، می‌کشد، دیگر هیچ حکمی بر آنها دشوار نمی‌نماید «يَسِّخُ اللَّهُ بَطُونَهُمْ وَ ظُهُورَهُمْ فَلَا يُشْكِلُ عَلَيْهِمْ حُكْمٌ»^{۳۵}
 آنان با امام خود پیمان می‌بندند که از محارم الهی و آلودگیهای دنیایی چشم‌پوشند. بنابراین، یاران خاص حضرت با پاک سیرتی خود در مسیر پاکی و تقوا گام بر می‌دارند. و حکومت جهانی مهدی (ع) مانند بعضی کشورهای اسلامی نخواهد بود که رهبران و مسئولان آنها، فسق و فجور کنند و مجرمات کبیره را عملاً انجام دهند، شرب خمر و تجاوز و تعدی از حدود الهی کنند و به انواع مفاسد و آلودگیها گرفتار شوند. چنانکه امروزه مشاهده می‌شود هر از چند گاهی طبل رسوایی برخی از سران ممالک در عرصه جهانی نواخته می‌شود.

سه. علم و معرفت: بدیهی است که کابینه مهدی (ع) برای اداره حکومت جهانی‌اش از تمام آنچه لازمه مدیریت ایده آل است، برخوردارند. از جمله شاخصه‌های مهم در این

عرصه علم و دانش است. آنچه در بعضی روایات ذکر شد که هر کدام از آنان قوت و توان چهل تن را دارد، علاوه بر توان جسمانی، توان اداره و تدبیر امور را نیز شامل می‌شود که علم و آگاهی لازمه آن است.

شاخصه علم و دانش در همه سطوح مدیریت اعم از سطوح بالا، میانی و رده‌های پایین باید مورد توجه قرار گیرد و هر مدیری باید علم و آگاهی ویژه حوزه کاری و مدیریتی را بر اساس آموزه‌های دینی و مکتبی داشته باشد.

یاران خاص حضرت مهدی (ع) در حوزه مسئولیتی خویش مدیریت علمی خواهند کرد. با مدیریت غیر علمی نمی‌توان جهان را اداره کرد. جالب این است که مدیریت علمی آنان بر اساس موازین اسلامی و منطبق بر کتاب و سنت است. چنانکه امیر مؤمنان (ع) فرمود:

ای مردم! سزاوارترین کس در امر حکومت و مدیریت، قوی‌ترین آنان و آگاه‌ترین آنها به امر خدا در آن است «أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ أَحَقَّ النَّاسِ بِهَذَا الْأَمْرِ أَقْوَامُهُ عَلَيْهِ وَ أَعْلَمُهُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ فِيهِ».^{۳۶}

آنان از نظر علمی در بالاترین درجه قرار دارند و از جام حکمت الهی و معرفت دینی به طور شایسته سیراب گشته‌اند. همان حضرت مراتب فضل و کمال علمی آنان را چنین توصیف می‌کند:

پس در آن فتنه‌ها (ی آخرالزمان) گروهی صیقلی می‌شوند مانند صیقل یافتن شمشیر به دست آهنگر، دیده‌های آنان به نور قرآن جلا داده و تفسیر در گوشه‌یشان جا گرفته شود. در شب جام حکمت را به آنها بنوشانند. بعد از آنکه در بامداد هم نوشیده باشند.^{۳۷} چهار. معرفت الهی: یاران خاص حضرت علاوه بر توانمندی‌های مدیریتی، اهل سیر و سلوک معنوی هستند و از مراتب بالای معرفت الهی برخوردارند. به این ویژگی با تعبیرهای مختلفی در روایات اشاره شده است. به عنوان مثال امام صادق (ع) می‌فرماید:

عارفان به خداوند متعال از اهل حقایق که از روی کشف و شهود ربّانی عارف به خدا هستند، با او بیعت می‌کنند «يُبَايِعُهُ الْعَارِفُونَ بِاللَّهِ تَعَالَى مِنْ أَهْلِ الْحَقَائِقِ عَنْ شُهُودٍ وَ كَشْفٍ بِتَغْرِيفِ إِلَهِي».^{۳۸}

امام باقر و صادق (ع) از امام علی (ع) در توصیف آنان می‌فرمایند:

مردانی که خدا را به حق شناخته‌اند، آنها یاوران حضرت مهدی (ع) در آخرالزمان هستند

«... رِجَالٌ عَرَفُوا اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ، وَ هُمْ أَنْصَارُ الْمَهْدِيِّ فِي آخِرِ الزَّمَانِ».^{۳۹}

هو

از برخی روایات می‌توان استفاده کرد، که آنان در اثر عرفان عملی به مراتبی رسیده‌اند که قدرت تصرف در عالم دارند. به عنوان نمونه امام رضا(ع) می‌فرماید:

شیعیان او از اطراف و اکناف جهان به سوی او می‌شتابند و زمین زیر پای آنها طبی می‌شود، تا به محضر او رسیده بیعت نمایند.^{۴۰}

در روایتی دیگر می‌خوانیم:

آنها در شرق و غرب جهان در محراب و یا رختخواب خود هستند، بانگ امام را می‌شنوند. همین یک بار صدا به گوش همه آنها می‌رسد و همگی به سوی او می‌شتابند، چیزی نمی‌گذرد مگر به مقدار یک چشم به هم زدن که همگی در نزد او گرد می‌آیند.^{۴۱}

در روایتی دیگر دارد:

گروهی از آنها شبانه از رختخوابشان ناپدید می‌شوند و صبح در مکه حاضر می‌شوند و برخی از آنها آشکارا دیده می‌شوند که روی ابرها راه می‌روند.^{۴۲}

یک احتمال از این گونه روایات همین است که دست کم برخی از یاران حضرت طی الارض دارند و زمین زیر پای آنها طی می‌شود.

پنج. معنویت: پشتوانه انقلاب جهانی حضرت مهدی(ع)، معنویت است. مهدی(ع) در مورد یاران خود روی قدرت معنوی و اراده ناشی از ایمان و انسانیت، تکیه می‌کند و به آن اهمیت می‌دهد. از این رو، در هر موقعیتی آنان را به تعبّد و تضرع سفارش می‌کند، تا هدف را فراموش و مقصد را گم نکنند و پیروزیهای پیاپی، آنان را به غفلت و غرور دچار نسازد. همواره پیروزی را از جانب خدا ببینند و مناجات و نماز را کلید نصرت او بدانند. امام باقر(ع) می‌فرماید:

چون حضرت مهدی(ع) بر فراز نجف برآید به یارانش خطاب می‌کند: امشب را به عبادت به روز آورید. آنان برخی در رکوع و برخی در سجده شب را به سحر می‌رسانند و به درگاه خدا تضرع می‌کنند «حَتَّى إِذَا صَعَدَ النَّجْفَ قَالَ لِأَصْحَابِهِ: تَعَبُّدُوا لَيْتَكُمْ فَيَبْتُونَ بَيْنَ رَاكِعٍ وَ سَاجِدٍ يَتَضَرَّعُونَ إِلَى اللَّهِ».^{۴۳}

عبادت و بندگی؛ نماز و روزه، ذکر خدا، تلاوت قرآن، شب زنده‌داری، تضرع و راز و نیاز با خدا، ارتباط دلها با خدای متعال، خدا را هدف قرار دادن، فریب ظواهر را نخوردن، دلبستگی پیدا نکردن به زر و زیور و زخارف دنیا و اموری دیگر از این قبیل معرف معنویت و

بنیه معنوی یک انسان و یا مجموعه‌ای از انسانها هستند و یاران خاص مهدی (ع) از همه جهات یاد شده برخوردارند.

امام جواد (ع) از پدران بزرگوارش عبودیت و بندگی آنان را این گونه توصیف می‌کند:
آنان سلحشورانی هستند که در اطاعت خدا بسیار سخت کوشاند «هم كَرَّارُونَ مُجِدُّونَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ...»^{۴۴}

امام صادق (ع) شب‌زنده‌داری و تضرع آنان به درگاه خداوند را این گونه توصیف می‌کند:
آنان مردانی هستند که شبها نمی‌خوابند و زمزمه نمازشان چون نغمه زنبوران از کندوبه گوش می‌رسد. شبها را با شب‌زنده‌داری سپری می‌کنند «رِجَالٌ لَا يَنَامُونَ اللَّيْلَ، لَهُمْ دَوِيُّ فِي صَلَوَاتِهِمْ كَدَوِيِّ النَّخْلِ، يَبْتَئُونَ قِيَاماً عَلَى أَطْرَافِهِمْ...»^{۴۵}

از این گونه روایات استفاده می‌شود که یاران مهدی (ع) در انقلاب جهانی‌اش، عاشوراییانی هستند که عرفان و معنویت را با حماسه در هم آمیخته‌اند:

آنان در دل شب، ناله‌هایی از خشیت خدا دارند چون ناله مادران داغ‌پسر دیده. آنها شب‌زنده‌داران در دل شب و روزه‌داران در طول روز هستند گویی دأب و روش همه آنان یکی است: «لَهُمْ فِي اللَّيْلِ أَضْوَاتٌ كَأَضْوَاتِ التُّوَاكِلِ حُزْناً مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، قُوَامٌ بِاللَّيْلِ صَوَامٌ بِالنَّهَارِ كَأَنَّمَا دَأَبُهُمْ دَأَبُ وَاحِدٍ...»^{۴۶}

شش. بصیرت: یاران مهدی (ع) از شمه سیاسی فوق العاده بالا، آگاهی به زمان و مکان، تحلیل سیاسی از مسایل جهانی و در یک کلمه از بصیرت و روشن بینی قابل توجهی برخوردارند.

برخی روایات این ویژگی آنان را به قندیلهایی تشبیه کرده‌اند که دل‌هایشان را روشن کرده است «كَأَنَّ قُلُوبَهُمُ الْقَنَادِيلُ». ^{۴۷}

یاران مهدی (ع) شمشیرها را در راه حق آختند و بصیرتی را که در کار دین داشتند آشکار کردند. طاعت پروردگارشان را پذیرفتند و فرمان واعظ خود را شنیدند «... حَمَلُوا بِصَابِرَتِهِمْ عَلَى أَسْيَافِهِمْ وَ دَانُوا لِرَبِّهِمْ بِأَمْرِ وَعَظِهِمْ»^{۴۸}

آنان به جهت چنین بصیرتی از رفتن کسی وحشت نمی‌کنند و از آمدن کسی به جمع خود پایکوبی نمی‌کنند «... لَا يَسْتَوْحِشُونَ إِلَى أَحَدٍ، وَلَا يَفْرَحُونَ بِأَحَدٍ دَخَلَ فِيهِمْ...»^{۴۹}

هفت. دارای قدرت روحی و صبر و شکیب: جنگ با مستکبران عالم و در افتادن با کفر و شرک و نفاق تحملی بسیار بالا می‌خواهد. باید کسانی باشند که از زیر بار مشکلات ناشی از آن خم به ابرو نیاورند.

یاران خاص حضرت دلی دریایی دارند، امواج متلاطم شداید و سختیها دل آنان را نمی لرزاند «قُلُوبُهُمْ كَزُبُرِ الْحَدِيدِ»^{۵۰}. آنان بر هر مشکلی که می تازند آن را رام خود می سازند. اگر به کوهها هجوم برند آنها را از پای در می آورند «لَوْ حَمَلُوا عَلَى الْجِبَالِ لَأَذَلُّوْهَا»^{۵۱}. آنان گروهی هستند که با صبر و شکیب خود بر خدا منت نمی نهند «قَوْمٌ لَمْ يَمْتُوا عَلَى اللَّهِ بِالصَّبْرِ...»^{۵۲}

هشت. روحیه شهادت طلبی: یاران حضرت مهدی (ع) شیفته لقای الهی و عاشق شهادت اند و آرزو می کنند که در راه خدا به شهادت برسند «... يَمْتُونُ أَنْ يُقْتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ»^{۵۳}. موارد یاد شده برخی از ویژگیهای نفسانی و معنوی یاران خاص حضرت بود که ذکر شد.

۳-۳. ویژگیهای عملی و رفتاری

برخی از خصوصیات عملی یاران خاص حضرت را می توان در محورهای زیر مورد بررسی قرار داد.

یک. سادگی و بی پیرایگی: یاران مهدی (ع) جلال و جیروت و حشمت ظاهری ندارند. با دبدبه و کبکبه ظاهری و تشریفات چشم برکن نیستند. از این رو، در میان زمینیان ناشناخته اند. در نگاه مستکبران خوار و کوچک جلوه می کنند، ولی در میان ملکوتیان معروف و در نگاه مؤمنان ارزشمند هستند.

امیر مؤمنان در وصف آنها می فرماید:

گروهی با کافران به نبرد می پردازند که در نظر مستکبران خوار و زیون هستند، در آسمان معروف و در زمین ناشناخته اند «مُجَاهِدُهُمْ فِي اللَّهِ قَوْمٌ أَدْلَةٌ عِنْدَ الْمُتَكَبِّرِينَ، فِي الْأَرْضِ مَجْهُوْلُونَ، وَ فِي السَّمَاءِ مَعْرُوفُونَ»^{۵۴}

ظاهر آنان نشان نمی دهد که جزو اصحاب خاص مهدی (ع) هستند. مگر در هشت سال دفاع مقدس کسی شهید همت، شهید باکری، شهید خرازی و دیگر سرداران رشید اسلام را می دید باور می کرد که فرمانده لشکر و فدایی راه امام راحل (ره) هستند!؟

جوانان پا به رکاب امام زمان (ع) در انقلاب جهانی اش نیز همین گونه اند. آنان چون ساده و بی پیرایه اند به چشم نمی آیند، ولی آوازه آنان به جمع ملکوتیان رسیده است «فِي السَّمَاءِ مَعْرُوفُونَ»^{۵۵}.

دو. جدیت در کار و تلاش روزانه: یاران مهدی (ع) به تعبیر شهید بهشتی شیفتگان خدمت اند نه تشنگان قدرت. آنان برای کار در حکومت جهانی مهدی موعود (ع) و تحقق

بخشیدن به منویات امام زمانشان سر از پانمی شناسند. آرام و قرار ندارند. تنبلی، بی حالی، سهل انگاری و کار را به دست حوادث و قضا و قدر سپردن در قاموس آنان مفهومی ندارد. یاران مهدی (ع) مردانی هستند که شبها نمی خوابند و یا به قدر اندک می خوابند «رِجَالٌ لَا يَتَأَمُونَ اللَّيْلَ...»^{۵۶}. یک معنای این عبارت این است که شبها را به شب زنده داری می پردازند. ولی معنای دیگرش نیز آن است که اینان خوابشان سبک است، کمتر می خوابند و شبها علاوه بر شب زنده داری به فکر مردم، خدمتگزاری و چگونگی انجام وظیفه کردن برای آنان هستند. چنانکه در حدیثی دیگر امام صادق (ع) به مفضل می فرماید:

ای مفضل! بدان، اگر حکومت در دست ما بود، جز سیاست شب (عبادت، اقامه حدود و حقوق الهی و حراست مردم) و سیاحت روز (سیر کردن و رسیدگی به مشکلات مردم)... چیزی در کار نبود.^{۵۷}

یاران حضرت اگر جانشان را نیز در راه خدمتگزاری و التزام رکاب امام زمان (ع) بدهند، احساس می کنند کاری بزرگ نکرده اند «... لَمْ يَسْتَفْظِمُوا بِذَلِكَ أَنْفُسِهِمْ فِي الْحَقِّ»^{۵۸} آنها در مبارزه نیز همواره آماده و جدی هستند و در این راه دست از سلاح بر نمی دارند تا خدا راضی شود «لَا يَكْفُونَ سُيُوفَهُمْ حَتَّى يَرْضَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ»^{۵۹} آنان راهبان شب اند و شیران روز. در میدان کار و تلاش همانند شیر یاریان ایفای نقش می کنند.

سه. ساده زیستی: یکی از نقاط ضعف در مدیریت و مدیران، روحیه اشرافیگری است. اشرافیگری به تعبیر مقام معظم رهبری برای یک کشور آفت است، ولی اشرافیگری مسئولان، آفت مضاعف است.^{۶۰}

یاران خاص مهدی (ع) زندگی معمولی دارند. روند زندگی آنها به سمت تنعم و تجمل پرستی نیست. آنها با امامشان پیمان بسته اند که همانند او ساده زندگی کنند؛ غذای ساده بخورند؛ لباس ساده بپوشند؛ وسیله نقلیه معمولی سوار شوند؛ به مقدار کم قانع باشند.^{۶۱} امام صادق (ع) درباره ساده زیستی حضرت مهدی (ع) می فرماید:

به خدا سوگند! او جامعه درشت می پوشد و خوراک خشک و ناگوار می خورد «قَسَّوَاللَّهُ مَا لِبَاسُهُ إِلَّا الْغَلِيظُ، وَلَا طَعَامُهُ إِلَّا الْجَسَبُ»^{۶۲}.

امام زمان (ع) از یاران خود تعهد می گیرد که همین سیره را عملی کنند و آنها نیز در این مسیر دست از پا خطا نمی کنند.

چهار. ولایتمداری: یاران حضرت، امام خود را به شایستگی می‌شناسند و به او اعتقاد دارند «أَلْفَائِلِينَ بِإِمَامَتِهِ»^{۶۳}. این معرفت، شناخت شناسنامه‌ای نیست بلکه معرفت به حق ولایت است. از این رو، به امامشان عشق می‌ورزند و دل‌های آنان از محبت مهدی (ع) لیریز است. بر لوح دل آنان جز الف قامت مهدی (ع) نوشته‌ای نیست. این شیدایی به حدی است که برای تبرک دست بر زین اسب امام می‌کشند و تبرک می‌جویند. آنها به هنگام نبرد پروانه‌وار شمع وجود مهدی (ع) را در میان می‌گیرند و از او محافظت می‌کنند «يَتَمَسَّحُونَ بِسَرِّجِ الْإِمَامِ يُطَلَّبُونَ بِذَلِكَ الْبُرْكَهَ وَ يَحْفَوْنَ بِهِ يَتَوَنَّهُ بِأَنْفُسِهِمْ فِي الْحَرْبِ...»^{۶۴}

ولایتمداری آنان علاوه بر عشق و دلدادگی در برابر امام زمان (ع)، در اطاعت از فرامین ایشان عینیت می‌یابد. آنان بازوان پرتوان مهدی (ع) و در برابر او سلم محض و مطیع محض هستند. تمام تلاش آنها همین است که فرامین امامشان را اجرا کنند «مُجِدُّونَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ وَ طَاعَتِهِ»^{۶۵}. آنها مهدی (ع) را محور، قلّه و چشم انداز تمام حرکات و جهت‌گیریهای خود می‌دانند و در راستای کمک به آرمانها و منویات و تدابیر او گام بر می‌دارند و به دلالت او و با انگشت اشاره او حرکت می‌کنند.

هر چه امام دستورشان دهد، انجام می‌دهند. در برابر فرمان امامشان از کنیز زر خرید، مطیع‌ترند «وَهُمْ أَطْوَعُ مِنَ الْأَمَةِ لِسَيِّدِهَا»^{۶۶}. به تعبیر امروزه آنان در برابر قرائت امام زمان (ع) از خود قرائتی جدا ندارند.

پنج. انضباط و روحیه تشکیلاتی: نظم و انضباط، شرط اصلی برای توانایی هر سازمان نظامی است. ستاد فرماندهی حکومت جهانی مهدی (ع) از انضباطی آهنین، نظم منطقی و روحیه تشکیلاتی برخوردارند. معنا ندارد غیر از این باشد؛ چراکه آنان می‌خواهند دنیا را به نظم و انضباط و ادارند و انسجام جهانی ایجاد کنند. امام علی (ع) این ویژگی آنان را این‌گونه ستوده است:

گویا آنان را می‌نگرم که هیأتی یکسان و قد و قامت برابر دارند، جمال و برازندگی و لباس آنان نیز مثل هم است «كَأَنِّي أَنْظَرُ إِلَيْهِمْ وَ الرَّيِّ وَاجِدٌ وَ الْقَدُّ وَاجِدٌ وَ الْجَمَالُ وَاجِدٌ وَ اللَّيْبَاسُ وَاجِدٌ»^{۶۷}.

شش. اتحاد و انسجام و برادری: یاران خاص حضرت برگزیدگانی‌اند که خداوند قلوب آنها را به یکدیگر گره زده است «يُؤَلِّفُ اللَّهُ بَيْنَهُمْ»^{۶۸}... «يُؤَلِّفُ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ»^{۶۹}. روح برادری، اعتماد، همدلی و یکرنگی بر آنان حاکم است. اندیشه‌هایشان متحد و یگانه، دیدگاه‌هایشان

همانند، دلهایشان به هم پیوسته و به هم گره خورده است. به یکدیگر عشق می‌ورزند و با هم مهربانند و خیرخواه همدیگر هستند. رابطه دوستی آنها چنان مستحکم است که گویی برادران تنی و از یک پدر و مادراند «كَأَنَّمَا رَبَاهُمْ أَبٌ وَاحِدٌ وَ أُمٌّ وَاحِدَةٌ قُلُوبُهُمْ مُجْتَمِعَةٌ بِأَهْبَةِ وَ النَّصِيحَةِ».^{۷۰}

انسجام و اتحاد کلمه در میان مدیران مطلبی بسیار اساسی و مهم است و یاران حضرت از این نعمت الهی به شکلی شایسته برخوردارند و تواضع و روح برادری در میان آنان موج می‌زند. از این رو، به یکدیگر احترام می‌گذارند. خیرخواه یکدیگرند. نسبت به هم مواسات دارند. هیچ‌گونه اختلاف و نزاعی میان آنان در نمی‌گیرد و...

هفت. روحیه حماسی و سلحشوری: هنر مدیریت همین است که بتواند از موانع عبور کند و موانع آنها را متوقف نسازد و مایوس نکند که بگویند نمی‌توان جلو رفت. یاران مهدی (ع) در شجاعت و دلیری و نترسی بی نظیرند. روحیه‌ای حماسی و سلحشوری دارند «هُم كَرَارُونَ...»^{۷۱}

آنان سپاه غضب و مظهر خشم الهی‌اند که در آخرالزمان برای یاری حضرت مهدی (ع) خواهند آمد «جَيْشُ الْقَضْبِ قَوْمٌ يَأْتُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ...»^{۷۲}. آنان در کارزار همانند شیرانی هستند که از بیشه‌های خود بیرون آمده‌اند و هیچ چیز جلودارشان نیست. اگر اراده کنند کوهها را از جای خود بر می‌کنند و از موانع می‌گذرند و خاکریزهای دشمن را یکی پس از دیگری فتح می‌کنند «كُلُّهُمْ لِيُوثَ قَدْ خَرَجُوا مِنْ غَابَاتِهِمْ، لَوْ أَنَّهُمْ هُمَا بِإِزَالَةِ الْجِبَالِ لَأَزَالُوهَا مِنْ مَوَاضِعِهَا».^{۷۳}

آنان تیزپروازان و بهترین سوارکاران دنیا هستند «هُم خَيْرُ فَوَارِسَ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ أَوْ مِنْ خَيْرِ فَوَارِسَ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ».^{۷۴}

برای درهم کوبیدن ظلم و استکبار و با شعار انتقام‌گیری از خون امام حسین (ع) به راه می‌افتند. اُبّهت و آوازه آنها جلوتر از خودشان حرکت می‌کند و در دل دشمنان اسلام رعب می‌افکند. رعب و وحشت آنها یک ماه جلوتر از خودشان پیش می‌رود و خداوند به وسیله آنها امام زمان (ع) را یاری می‌کند.

«شِعَارُهُمْ: يَا نَفَاتَاتِ الْحُسَيْنِ! يَسْبِرُ الرَّعْبُ أَمَا نَهُمْ مَسِيرَةَ شَهْرٍ... بِهِمْ يَنْصُرُ اللَّهُ إِمَامَ الْحَقِّ»^{۷۵}

یاران مهدی (ع) گروهی هستند که بر اساس حق همواره با دشمنان دین خدا پیکار می‌کنند و پیروزی را به ارمغان می‌آورند.

هشت. عدالت پیشگی و دادگری: از مأموریت‌های یاران خاص اجرای عدالت در ممالک است. امام کاظم (ع) در تفسیر آیه شریفه «يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا» فرمود:

نه اینکه خداوند زمین را با باران زنده کند، بلکه مردانی را بر می‌انگیزد تا عدالت را زنده کنند و زمین در پرتو آن عدالت زنده می‌شود.^{۷۶}

اگر یاران مهدی (ع) خود عادل نباشند چگونه خواهند توانست عدالت را در جهان برقرار کنند. «ذات نایافته از هستی بخش / کی تواند که شود هستی بخش».

خلاصه کلام اینکه آنان در شایستگیها و امتیازات به گونه‌ای هستند که به تعبیر امام علی (ع) نه از نسل‌های گذشته کسی از آنان پیشی گرفته و نه از آیندگان کسی به مقام والای آنها می‌رسد «لَمْ يَسْبِقْهُمْ الْأَوَّلُونَ وَلَا يُدْرِكُهُمُ الْآخِرُونَ».^{۷۷}

یاران خاص مهدی (ع) در همه عرصه‌ها الگو و نمونه‌اند. آنجا که به عنوان فرمانده لشکر مهدی (ع) انجام وظیفه می‌کنند از تمام ویژگی‌های لازم در یک فرمانده لشکر اسلام برخوردارند و در قلوب مؤمنان عالم جای دارند. هنگامی که به عنوان سربازی فداکار و شجاع در رکاب امام زمانشان هستند، چون پروانه‌ای بر محور شمع وجود رهبر و مقتدایشان می‌گردند، دل‌دادهٔ اویند، در برابر او تسلیم محض هستند و ولایتمداری را در عقیده و اخلاق و عمل عینیت می‌بخشند. وقتی که به عنوان کارگزار حکومت جهانی انجام وظیفه می‌کنند، شیفتهٔ خدمت اند نه تشنهٔ قدرت، بی‌پیرایه‌اند، زندگی آنان در حد افراد معمولی است، بر محور عدالت حرکت می‌کنند. آنجا هم که به عنوان شهروند جامعهٔ جهانی هستند مطیع قانون مهدوی و در احترام به آنان پیشتازند.

۴. نتیجه‌گیری

از مجموع آنچه گذشت نتیجه گرفته می‌شود که:

۱. حضرت مهدی (ع) در عرصهٔ جهانی تحولاتی بنیادین ایجاد می‌کند.
۲. کار آن حضرت همه‌اش با کرامت و معجزه درست نمی‌شود، بلکه خداوند یارانی را برای نصرت او ذخیره کرده و با یاری آنان کارها را پیش می‌برد.
۳. یاران خاص حضرت، ۳۱۳ نفر و به تعداد اصحاب پیغمبر اکرم (ص) در جنگ بدر است.

۴. پنجاه نفر از این تعداد رازنان تشکیل می‌دهند.

۵. اینان از بهترین و زبده‌ترین افراد بشر هستند و قدرت اجرایی بسیار بالایی دارند و هر کدام قدرت ادارهٔ مملکتی را دارا هستند.
۶. روایات از آنان به عنوان رجال الهی، پرچمداران، امراء، وزراء، نقبا، خواص، حاکمان الهی و مانند آن یاد کرده است و این تعبیرها ماهیت حقیقی آنان را روشن‌تر می‌سازد.
۷. آنان بار سنگین مسئولیت کارگزاری را از جانب مهدی (ع) بردوش می‌کشند.
۸. آنان مأموریت‌های متعددی در رکاب امام زمانشان دارند که جنگ با ستمگران عالم، مبارزه با انحرافات و برداشتهای نادرست از دین و تبیین درست معارف دینی، عمران و آبادی کشورها و برقراری عدالت در حوزه‌های مأموریتی آنها از آن جمله است.
۹. ویژگیهای آنان در سه محور ویژگیهای ظاهری، ویژگیهای نفسانی و معنوی و ویژگیهای عملی و رفتاری قابل بررسی است.
۱۰. مشخصات ظاهری، جوان بودن، توانایی بدنی، سیما و قد و اندازه از جمله ویژگیهای ظاهری آنان است.
۱۱. ایمان، طهارت و تقوا، علم و معرفت، عرفان، معنویت، بصیرت، قدرت روحی و صبر و شکیب و روحیهٔ شهادت‌طلبی از جمله ویژگیهای نفسانی آنان است.
۱۲. سادگی و بی‌پراگگی، جدیت در کار و تلاش روزانه، ساده زیستی، ولایتمداری، نظم و انضباط و روحیهٔ تشکیلاتی داشتن، اتحاد و انسجام و برادری، روحیه حماسی و سلحشوری و عبور از موانع و عدالت ورزی از جمله ویژگیهای عملی و رفتاری یاران خاص مهدی است.
۱۳. خلاصه اینکه آنان در همه ویژگیهایی که برای ادارهٔ جهان لازم است بی‌نظیرند و به تعبیر علی (ع) «لَمْ يَسْبِقْهُمْ الْأَوْلُونَ وَلَا يُدْرِكُهُم الْآخِرُونَ».

پی‌نوشتها:

۱. نهج البلاغه، فیض الاسلام، خطبهٔ ۵.
۲. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۱۰، چاپ ایران.
۳. الزام الناصب، شیخ علی یزدی حائری، ص ۶۳، چاپ تهران، ۱۳۵۱ هـ.
۴. همان، ص ۱۹۹.
۵. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۱۰.
۶. همان، ص ۳۳۴.
۷. همان، ص ۳۰۶.

۸. همان، ص ۳۱۰.
۹. ینابیع المودّة، قندوزی، ج ۳، ص ۹۵ و ۳۷، چاپ استانبول، ۱۳۰۱ هـ.
۱۰. منتخب الاثر، لطف الله صافی، ص ۴۸۵، چاپ تهران، ۱۳۷۳ هـ.
۱۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۱۲. همان، ص ۳۳۴.
۱۳. همان، ص ۲۲۳.
۱۴. کمال الدین، شیخ صدوق، ج ۱، ص ۳۲۷.
۱۵. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۵۷.
۱۶. موسوعة الامام المهدي، ج ۳، ص ۴۵۴.
۱۷. غیبت، نعمانی، ص ۲۹۷.
۱۸. همان .
۱۹. منتخب الاثر، ص ۴۸۵.
۲۰. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۵.
۲۱. الامام المهدي، علی محمد علی دختیل، ص ۲۷۱، چاپ نجف.
۲۲. الزام الناصب، ص ۲۰۲ و ۲۲۸.
۲۳. ینابیع المودّة، ج ۳، ص ۱۳۳.
۲۴. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۳ - ۳۳۴.
۲۵. الملاحم و الفتن، ابن طاووس، ص ۱۴۸، چاپ نجف، ۱۳۸۲ هـ.
۲۶. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۳.
۲۷. همان، ص ۳۷۲.
۲۸. همان، ص ۳۲۷.
۲۹. همان، ص ۲۱۷.
۳۰. ینابیع المودد، ج ۳، ص ۹۵.
۳۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۳۲. همان، ص ۳۲۷.
۳۳. بقره (۲)، آیه ۲۴۹.
۳۴. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۵.
۳۵. منتخب الاثر، ص ۴۸۵.
۳۶. نهج البلاغه، خطبة ۱۷۳.
۳۷. همان، خطبة ۱۵۰.
۳۸. ینابیع المودد، ج ۳، ص ۲۷ و ۶۲.
۳۹. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۸۷.
۴۰. منتخب الاثر، ص ۴۶۵.
۴۱. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۷.
۴۲. همان، ج ۵۲، ص ۲۸۶ و ۳۶۸.
۴۳. همان، ص ۳۰۸.
۴۴. الزام الناصب، ص ۶۳.
۴۵. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۴۶. ینابیع المودد، ج ۳، ص ۹۵.
۴۷. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.

۴۸. نهج البلاغه، خطبه ۱۵۰.
۴۹. منتخب الاثر، ص ۱۶۶.
۵۰. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۲.
۵۱. همان، ص ۳۰۸.
۵۲. ینابیع الموده، ج ۳، ص ۹۵.
۵۳. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۵۴. نهج البلاغه، خطبه ۱۰۱.
۵۵. همان.
۵۶. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۵۷. غیبت، نعمانی، ص ۲۸۵.
۵۸. ینابیع الموده، ج ۳، ص ۹۵.
۵۹. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۷.
۶۰. سخنان رهبر معظم انقلاب در ۱۳۷۸/۹/۱.
۶۱. منتخب الاثر، ص ۴۶۹.
۶۲. غیبت، نعمانی، ص ۲۳۳.
۶۳. منتخب الاثر، ص ۲۴۴.
۶۴. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۶۵. الزام الناصب، ص ۶۳.
۶۶. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۶۷. الملاحم و الفتن، ص ۱۴۸.
۶۸. بشارة الاسلام، سیدمصطفی کاظمی، ص ۶۲، چاپ نجف، ۱۳۸۲ هـ.
۶۹. منتخب الاثر، ص ۱۶۶.
۷۰. ینابیع الموده، ج ۳، ص ۹۵.
۷۱. الزام الناصب، ص ۶۳.
۷۲. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۶ و ۳۶۸.
۷۳. ینابیع الموده، ج ۳، ص ۹۵.
۷۴. الزام الناصب، ص ۱۷۸.
۷۵. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.
۷۶. مکبیل المکارم، ج ۱، ص ۸۱.
۷۷. منتخب الاثر، ص ۱۶۶.

